



FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Høringsnotat

Tilpasning av regnskapsregler til IFRS

Banker, kredittforetak og
finansieringsforetak

DATO:
12. desember 2016

Innhold

1 Innledning	5
1.1 Bakgrunn	5
1.2 Kriterier for IFRS-tilpasning	5
2 Generelle krav til utarbeidelse av årsregnskap	7
2.1 Gjeldende rett	7
2.2 IFRS	7
2.3 Finanstilsynets vurdering	8
3 Innregning og måling	9
3.1 Reguleringsform	9
3.1.1 Gjeldende rett	9
3.1.2 IFRS	9
3.1.3 Finanstilsynets vurdering	10
3.2 Finansielle instrumenter – tapsregler	10
3.2.1 Gjeldende rett	10
3.2.2 IFRS 9 - tapsregler	11
3.2.3 Finanstilsynets vurdering	11
3.3 Finansielle instrumenter (utenom tapsregler)	12
3.3.1 Gjeldende rett	12
3.3.2 IFRS	13
3.3.3 Finanstilsynets vurdering	14
3.4 Investering i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	14
3.4.1 Gjeldende rett	14
3.4.2 IFRS	15
3.4.3 Finanstilsynets vurdering	15
3.5 Eiendom og andre varige driftsmidler	15
3.5.1 Gjeldende rett	15
3.5.2 IFRS	15
3.5.3 Finanstilsynets vurdering	15
3.6 Leieavtaler	16
3.6.1 Gjeldende rett	16
3.6.2 IFRS	16
3.6.3 Finanstilsynets vurdering	16
3.7 Andre områder	17
4 Oppstillingsplaner	18
4.1 Resultatregnskap	18
4.1.1 Gjeldende rett	18
4.1.2 IFRS	18
4.1.3 Finanstilsynets vurdering	18
4.2 Balanse	18
4.2.1 Gjeldende rett	18
4.2.2 IFRS	18
4.2.3 Finanstilsynets vurdering	19
4.3 Oppstillingsplan over endringer i egenkapital	19
4.3.1 Gjeldende rett	19

4.3.2 IFRS	19
4.3.3 Finanstilsynets vurdering	19
4.4 Presentasjon av finansielle instrumenter	19
4.4.1 Gjeldende rett	19
4.4.2 IFRS	20
4.4.3 Finanstilsynets vurdering	20
5 Noteopplysninger	21
5.1 Reguleringsform	21
5.1.1 Gjeldende rett	21
5.1.2 IFRS	21
5.1.3 Finanstilsynets vurdering	21
5.2 Opplysninger om finansielle instrumenter	22
5.2.1 Gjeldende rett	22
5.2.2 IFRS	22
5.2.3 Finanstilsynets vurdering	22
5.3 Andre opplysningskrav	23
6 Delårsregnskap	24
6.1 Gjeldende rett	24
6.2 IFRS	24
6.3 Finanstilsynets vurdering	24
7 Regler om forenklet anvendelse av IFRS	25
7.1 Gjeldende rett	25
7.2 Finanstilsynets vurdering	25
8 Ikrafttredelse og overgangsregler	26
8.1 Ikrafttredelse	26
8.2 Overgangsregler	26
9 Økonomiske og administrative konsekvenser	28
10 Merknader til forskriftsbestemmelser	29
11 Utkast til forskriftsbestemmelser	36

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Regnskapsreglene for norske banker, kredittforetak og finansieringsforetak er forskjellige avhengig av om institusjonen¹ har utstedt noterte verdipapirer eller ikke. Førstnevnte gruppe skal utarbeide selskapsregnskap etter IFRS eller etter regler om forenklet IFRS. Sistnevnte gruppe kan velge å utarbeide selskapsregnskap etter IFRS, regler om forenklet IFRS eller etter nasjonale regler. De fleste institusjoner uten utstedte noterte verdipapirer anvender nasjonale regler. Forskjellene mellom IFRS/forenklet IFRS på den ene side og nasjonale regler på den annen side vanskeliggjør sammenligning mellom institusjonene.

Finanstilsynet utarbeidet i 2012 et høringsnotat med forslag til IFRS-tilpasning for unoterte institusjoner. Finansdepartementet besluttet etter gjennomført høring ikke å vedta forslaget, blant annet som følge av at det var uklart når fullstendig standard om finansielle instrumenter (IFRS 9) med nye tapsregler ville være ferdig og tre i kraft.

IFRS 9 med nye tapsregler er nå vedtatt av IASB, og har pliktig virkningstidspunkt for regnskapsår som starter 1. januar 2018 eller senere. Finansdepartementet ba i brev av 17. november 2015 Finanstilsynet gjøre en ny vurdering av tilpasning til IFRS for unoterte banker når IFRS 9 er EU-godkjent. En sentral problemstilling som bes vurdert, er om det skal utarbeides en oppdatert utlånsforskrift eller om bestemmelsene i IFRS 9 skal gjelde direkte. EU godkjente standarden 22. november 2016.

På bakgrunn av oppdrag fra Finansdepartementet har Finanstilsynet i dette høringsnotatet utarbeidet et nytt forslag til IFRS-tilpasning av regnskapsreglene for unoterte institusjoner. Høringsnotatet inneholder også forslag til endringer i reglene for forenklet anvendelse av IFRS, se kapittel 7. Regnskapslovutvalgets forslag til ny regnskapslov, se NOU 2015:10 og NOU 2016:11, er ikke hensyntatt i dette høringsnotatet. Finanstilsynet vil vurdere behovet for justeringer når departementets proposisjon foreligger.

1.2 Kriterier for IFRS-tilpasning

Finanstilsynet har ved utformingen av forslaget i dette høringsnotatet lagt vekt på følgende tre kriterier:

1. Hensynet til sammenlignbarhet og forståelighet tilsier at regnskapsreglene for noterte og unoterte banker, kredittforetak og finansieringsforetak er mest mulig sammenfallende.
2. Hensynet til at mindre foretak har begrensede ressurser kan tilsi enkelte forenklinger i regelverket for disse foretakene. Standardiserte oppstillingsplaner antas å være en forenkling av regelverket.
3. Hensynet til reglenes tilgjengelighet tilsier at forskriften i minst mulig grad henviser til annet regelverk enn IFRS og utformes med tanke på å minimere vedlikeholdsbehovet.

¹ Institusjon brukes som begrep i dette høringsnotatet for foretak omfattet av årsregnskapsforskriften, jf. utkast til § 1-2 første ledd.

Finanstilsynet har vurdert ulike tilnærminger til hvordan regelverket bør utformes. I høringsnotatet fra 2012 ble det foreslått at forenklinger fra IFRS kunne gjennomføres ved å tillate foretakene å anvende regnskapsloven og god regnskapsskikk på mindre sentrale områder. Ulempen med dette alternativet er at forslaget viderefører et tosporet reguleringsystem som er kompliserende for brukerne. Det forhold at regnskapsloven er foreslått endret gjør at gjeldende regnskapspraksis uansett ikke kan videreføres.

En alternativ tilnærming er å bygge på IFRS sin egen standard for små og mellomstore foretak (IFRS for SMEs). Denne standarden er imidlertid utviklet med tanke på foretak generelt. Det fremgår av virkeområdet til standarden at den blant annet ikke er beregnet på banker.

En tredje tilnærming er å la IFRS være utgangspunktet for reguleringen og foreta en konkret kost-/nytte vurdering av IFRS-kravene. Finanstilsynet har i dette høringsnotatet valgt sistnevnte tilnærming. Det er lagt til grunn at det ikke er nødvendig med lettelser fra standarder som normalt ikke er relevante for mindre banker, kredittforetak og finansieringsforetak.

2 Generelle krav til utarbeidelse av årsregnskap

2.1 Gjeldende rett

Årsregnskapet skal gi et rettviseende bilde av foretakets/konsernet eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat, jf. regnskapsloven § 3-2a. Årsregnskapet skal inneholde resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger, jf. regnskapsloven § 3-2. I tillegg kan årsregnskapet inneholde en egen oppstilling over endringer i egenkapital. For morselskap består årsregnskapet av selskapsregnskap og konsernregnskap. Nærmere regler om presentasjon og utarbeidelse av konsernregnskap følger av regnskapsloven §§ 3-6 til 3-8 og norsk regnskapsstandard nr. 17 *Virksomhetskjøp og konsernregnskap*.

Regnskapsloven kapittel 4 inneholder ett sett med grunnleggende regnskapsprinsipper med blant annet overordnede prinsipper om transaksjonsmåling og sammenstilling av inntekter og kostnader. Det er også bestemmelser om regnskapsestimater, prinsippendringer, konsistent prinsippanvendelse, forutsetning om fortsatt drift og om at utarbeidelse av årsregnskapet skal foretas i samsvar med god regnskapsskikk. Norske regnskapsstandarder er ment å gi uttrykk for hva som er å anse som god regnskapsskikk.

2.2 IFRS

IAS 1 *Presentasjon av finansregnskap* inneholder grunnleggende krav til utarbeidelse og presentasjon av finansregnskap. Finansregnskap skal gi en dekkende fremstilling av foretakets finansielle stilling, finansielle inntjening og kontantstrømmer. Et fullstendig finansregnskap inneholder balanse, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital, kontantstrømoppstilling og noter. Standarden inneholder også bestemmelser om blant annet fortsatt drift, vesentlighet og sammenslåing av regnskapsposter, nettopresentasjon og sammenligningsinformasjon.

IAS 8 *Regnskapsprinsipper, endringer i regnskapsmessige estimater og feil* inneholder krav for valg og endring av regnskapsprinsipper samt krav til noteopplysninger når regnskapsprinsipper er endret. I tillegg inneholder standarden krav om regnskapsføring av endringer i regnskapsmessige estimater og korrigerings av feil samt tilhørende notekrav.

IAS 10 *Hendelser etter rapporteringsperioden* inneholder bestemmelser som klargjør hvilke hendelser som inntreffer etter rapporteringsperioden som påvirker regnskapstallene i perioden og hvilke hendelser som kun kreves opplyst i noter.

IFRS 10 *Konsernregnskap* inneholder prinsipper for presentasjon og utarbeidelse av konsernregnskap.

2.3 Finanstilsynets vurdering

Finanstilsynet anser de generelle kravene til utarbeidelse av finansregnskap omtalt i avsnitt 2.2 som sentrale for utarbeidelsen av årsregnskap. Det antas at en overgang fra gjeldende regler til IFRS på disse områdene ikke vil være spesielt utfordrende for institusjonene. Finanstilsynet foreslår følgelig ingen lettelser fra nevnte standarder.

3 Innregning og måling

3.1 Reguleringsform

3.1.1 Gjeldende rett

Vurderingsregler (regler om innregning og måling) for banker, kredittforetak og finansieringsforetak som anvender nasjonale regler, finnes dels i årsregnskapsforskriften kapittel 3 og utlånsforskriften, dels i regnskapsloven kapittel 4 og 5, dels i norske regnskapsstandarder og dels i IFRS.

Regnskapsføring av tap på utlån og garantier er regulert i utlånsforskriften. Vurderingsregler for markedsbaserte finansielle instrumenter er gitt i regnskapsloven § 5-8 med tilleggbestemmelse i årsregnskapsforskriften § 3-2. Vurderingsregler for gjeld er dels gitt i årsregnskapsforskriften § 3-3, dels i regnskapsloven kapittel 5 og dels i norske regnskapsstandarder. Investeringer som holdes til forfall og ytelser til ansatte skal etter årsregnskapsforskriften §§ 3-4 og 3-5 innregnes og måles etter IFRS (henholdsvis IAS 39 og IAS 19).

For innregning og måling av øvrige eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader gjelder regnskapsloven kapittel 4 og 5. Norske regnskapsstandarder utfyller bestemmelsene i regnskapsloven kapittel 4 og 5, men er ikke rettslig bindende.

3.1.2 IFRS

I IFRS er regler om innregning og måling gitt i en rekke enkeltstandarder. Av de mer sentrale standardene for norske institusjoner kan nevnes:

- IFRS 9 *Finansielle instrumenter* (gjeldende fra 2018 – erstatter IAS 39) som blant annet regulerer regnskapsføring av utlån, herunder nedskrivning for tap. Standarden dekker også regnskapsføring av andre gjeldsinstrumenter (obligasjoner mv), egenkapitalinstrumenter (aksjer, egenkapitalbevis mv.) og finansielle derivater.
- IFRS 13 *Måling av virkelig verdi* som regulerer hvordan virkelig verdi av finansielle instrumenter og andre eiendeler skal beregnes.
- IAS 16 *Eiendom, anlegg og utstyr* som regulerer regnskapsføring av eierbenyttet eiendom og andre varige driftsmidler.
- IAS 19 *Ytelser til ansatte* som blant annet regulerer regnskapsføring av pensjonsforpliktelse for egne ansatte.
- IAS 27 *Separat finansregnskap* som regulerer regnskapsføring i selskapsregnskapet av investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter.
- IAS 28 *Investering i tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet* regulerer regnskapsføring i konsernregnskapet av nevnte foretak/virksomheter.
- IFRS 3 *Virksomhetssammenslutninger* inneholder regler for hvordan oppkjøp av virksomheter og andre virksomhetssammenslutninger skal innregnes og måles i finansregnskapet.

Innholdet i IFRS er under stadig utvikling. Standarder blir justert og nye kommer til. Foruten IFRS 9 ventes to andre nye standarder å tre i kraft de nærmeste to årene. IFRS 15 *Inntekter fra kundekontrakter*² er en ny standard som ble EU-godkjent i oktober 2016 med pliktig ikrafttredelse for noterte foretak fra 2018. IFRS 16 *Leieavtaler* er en ny standard som ventes vurdert for EU-godkjenning i 2017. Forutsatt EU-godkjenning vil standarden ha pliktig ikrafttredelse for noterte foretak fra 2019.

3.1.3 Finanstilsynets vurdering

Valg av reguleringsform har betydning for reglernes tilgjengelighet og vedlikeholdsbehov. I årsregnskapsforskriftene som gjelder for forsikringsforetak er det egne bestemmelser for blant annet finansielle instrumenter, investeringseiendom, eierbenyttet eiendom og ytelser til ansatte med henvisning til respektive enkeltstandarder i IFRS. Noterte foretak forholder seg til IFRS direkte (selv om den formelle reguleringen skjer via regnskapsloven § 3-9). Etter hvert som endringer i IFRS blir EU-godkjent blir endringene automatisk gjort gjeldende for norske noterte foretak.

Finanstilsynet foreslår at det innledningsvis i årsregnskapsforskriften for banker, kredittforetak og finansieringsforetak gis en generell bestemmelse om at kravene i IFRS gjelder med mindre noe annet følger av forskriften, se utkast til §§ 1-3 og 1-4. I årsregnskapsforskriftens kapittel om innregning og måling inntas kun bestemmelser som regulerer avvik fra reglene om innregning og måling i IFRS. Regnskapsprodusenter og andre brukere av regnskapsreglene vil uansett måtte forholde seg til IFRS direkte. Ved endringer i IFRS vil regelverket oppdateres løpende samtidig med at kravene gjøres gjeldende for de noterte foretakene. På den måten reduseres behovet for vedlikehold av forskriften.

Nærmere vurdering av behovet for lettelser fra kravene om innregning og måling i IFRS er gitt i avsnitt 3.2 til 3.7.

3.2 Finansielle instrumenter – tapsregler

3.2.1 Gjeldende rett

Utlån skal vurderes til amortisert kost med nedskrivning for tap etter reglene i forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner (utlånsforskriften).

Forskriften ble utarbeidet i forbindelse med overgangen til IFRS i 2005, med tanke på både noterte og unoterte institusjoner. I 2005 og 2006 måtte noterte institusjoner utarbeide selskapsregnskap etter nasjonale regler, mens IFRS gjaldt for konsernregnskapet. Det medførte merarbeid for institusjonene ved at korrigert selskapsregnskap måtte utarbeides for å kunne benyttes som grunnlag for utarbeidelse av konsernregnskap. For å redusere byrden for de noterte institusjonene ble utlånsforskriften utformet slik at løsninger som var tillatt etter IFRS (IAS 39) også ble ansett tillatt etter utlånsforskriften. Fra 2007 har noterte institusjoner anvendt IAS 39 (istedenfor utlånsforskriften) også i selskapsregnskapet.

Utlånsforskriften inneholder én bestemmelse som avviker fra IAS 39. Bestemmelsen åpner for at institusjonene kan resultatføre etableringsgebyrer direkte, mens IAS 39 krever

² Uoffisiell oversettelse av *Revenue from Contracts with Customers*

periodisering. Bestemmelsen ble tatt inn for å gi de mindre institusjonene mulighet til å videreføre tidligere praksis.

Nedskrivning for tap etter IAS 39 og utlånsforskriften kan kun foretas dersom det foreligger objektive indikasjoner³ for verdifall (kalles "incurred loss"-modellen). Objektive indikasjoner på at et utlån har verdifall kan blant annet være vesentlige finansielle vanskeligheter hos debitor og mislighold. Objektive indikasjoner for at en gruppe av utlån har verdifall omfatter observerbare data som fører til en målbar reduksjon i estimerte fremtidige kontantstrømmer fra utlånsgruppen.

Incurred loss-modellen ble utviklet for å hindre at foretakene etablerte skjulte reserver for å jevne ut resultater i dårlige tider⁴. Under finanskrisen ble det fra flere hold reist kritikk mot at regelverket medførte en overvurdering av renteinntekter i periodene før en tapshendelse inntreffer og at tapene regnskapsføres for sent.

3.2.2 IFRS 9 - tapsregler

De nye tapsreglene i IFRS 9 krever at det beregnes forventet kredittap på alle utlån, enten 12-mnd forventet kredittap eller såkalt "lifetime" forventet kredittap. På nye og friske utlån skal det foretas en nedskrivning for forventet kredittap kommende 12 måneder. Der hvor utlånets kredittisiko har økt vesentlig siden etableringstidspunktet, skal det foretas en nedskrivning for forventet kredittap over utlånets levetid.

Forventet tap skal reflektere rimelig og dokumenterbar informasjon om fortid, nåtid og fremtid som er tilgjengelig uten uforholdsmessige kostnader eller arbeidsinnsats. Forventet kredittap kan beregnes som forventet misligholdssannsynlighet (12 mnd eller lifetime) multiplisert med tap gitt mislighold (PD x LGD). Andre beregningsmetoder kan benyttes. Det er anledning til å benytte praktiske forenklinger dersom det er forenlig med prinsippene for beregning av forventet tap.

3.2.3 Finanstilsynets vurdering

I oppdraget fra Finansdepartementet bes det spesifikt om at Finanstilsynet vurderer hvorvidt gjeldende utlånsforskrift skal oppdateres eller om IFRS 9 skal gjelde direkte. Dersom utlånsforskriften skal oppdateres for å reflektere de nye tapsreglene i IFRS 9, må formålet med å utarbeide en oppdatert utlånsforskrift først avklares. Formålet med en oppdatert forskrift kan være å:

1. Gjøre IFRS-reglene lettere tilgjengelig,
2. Tillate avvik fra IFRS 9 ut fra forenklingshensyn, eller
3. Påvirke nedskrivningspraksis gjennom å innsnevre skjønnsrommet i IFRS 9.

Gjeldende utlånsforskrift ble utformet med formål om å gjøre IFRS-reglene lettere tilgjengelig og ut fra forenklingshensyn (formål 1 og 2). Den ble utformet ved at hovedprinsippene fra IAS 39 (standard og vedlegg) ble inntatt som forskriftsbestemmelser. Ulempen ved en slik regulering er at man uansett må se hen til IFRS for å forstå betydningen av bestemmelsene. Situasjonen er annerledes nå enn i 2005. Bestemmelsene om tapsnedskrivning i IFRS 9 er utformet med tanke på bankers virksomhet. IFRS som regnskapsspråk er mer kjent og foreslås gjort gjeldende for de mindre bankene også på andre

³ Objektive indikasjoner i IAS 39 er det samme som objektive bevis i utlånsforskriften

⁴ IASB Project Summary IFRS 9 Financial Instruments

områder enn tap. Etter Finanstilsynets vurdering er det begrenset nytte av å utforme en utlånsforskrift ut fra formål 1 alene.

Når det gjelder behovet for forenklinger (formål 2), gir tapsreglene i IFRS 9 rom for ulike tilnærminger for beregning av forventet tap basert på rimelig og dokumenterbar informasjon som er tilgjengelig uten unødige kostnader eller arbeidsinnsats. Praktiske forenklinger er tillatt såfremt beregningen er konsistent med prinsippene for beregning av forventet tap. Regelverket åpner med andre ord opp for at mindre institusjoner kan ha en annen tilnærming til beregning av tap enn større institusjoner. Det tilsier at det ikke er behov for lettelser fra IFRS-kravene for unoterte institusjoner.

IFRS 9 åpner for ulike metoder og skjønn som kan medføre ulik praksis bankene imellom. For å sikre ensartet praksis, kunne det vært hensiktsmessig med nærmere regulering som innsnevrer skjønnsrommet. Innsnevring av skjønnsrommet for nedskrivningspraksis i IFRS 9 gjennom forskriftsregulering (formål 3), er imidlertid krevende å gjøre uten nærmere erfaring. Det er derfor vanskelig å vurdere behovet for eventuelle innsnevring av skjønnsrommet i IFRS 9, før Finanstilsynet har tilsynserfaring knyttet til bankenes praktiseringer av standarden.

I overgangen til nytt regelverk er det viktig hvordan institusjonene utvikler modellene for beregning av forventet tap. Europeiske banktilsynsmyndigheter er i ferd med å ferdigstille en veiledning om bankenes kredittrisikostyring og regnskapsføring av forventet kredittap⁵. Formålet er å sikre god kredittrisikostyring knyttet til innføring og anvendelse av regnskapsregler for forventet kredittap. Finanstilsynet ser det som mer hensiktsmessig å følge opp institusjonenes innføring av nye tapsregler med utgangspunkt i EBA-veiledningen.

Finanstilsynet foreslår at utlånsforskriften oppheves og at tapsreglene i IFRS 9 gjøres gjeldende direkte gjennom den generelle IFRS-bestemmelsen foreslått i utkast til § 1-4.

3.3 Finansielle instrumenter (utenom tapsregler)

3.3.1 Gjeldende rett

Banker, kredittforetak og finansieringsforetak som anvender nasjonale regler, skal klassifisere finansielle eiendeler i en av følgende målekategorier:

1. Handelsporteføljen (virkelig verdi)
2. Omløpsmidler (laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi)
3. Utlån (amortisert kost)
4. Investeringer som holdes til forfall (amortisert kost)
5. Anleggsmidler for øvrig (anskaffelseskost med betinget nedskrivningsplikt)

Finansielle forpliktelser som inngår i handelsporteføljen måles til virkelig verdi (regnskapsloven § 5-8 og årsregnskapsforskriften § 3-2 første ledd og § 3-3 første ledd første punktum). Øvrige finansielle forpliktelser er underlagt samme bestemmelser som finansielle eiendeler, jf. regnskapsloven § 5-13 og årsregnskapsforskriften § 3-3. I praksis regnskapsføres finansielle forpliktelser som regel til amortisert kost.

⁵ Et utkast har vært på høring – EBA Consultation Paper *Draft Guidelines on credit institutions' credit risk management practices and accounting for expected credit losses*.

Ved sikring skal gevinst og tap resultatføres i samme periode, jf. regnskapsloven § 4-1 første ledd nr. 5. Ved verdisikring kan sikringsinstrument vurderes til virkelig verdi med tilhørende justering av sikringsobjekt. Alternativt kan resultatføring av verdiendring utsettes til sikringsinstrumentet realiseres. Sikringsobjektet balanseføres i så fall til den verdi som reflekterer effekten av sikringen, jf. Norsk RegnskapsStandard 18 *Finansielle eiendeler og forpliktelser* (NRS 18). Standarden inneholder også omtale av kontantstrømsikring, sikringseffektivitet og sikringsdokumentasjon.

Det er ikke gitt eksplisitte regler i regnskapsloven om innregning og fraregning av finansielle instrumenter, utover at transaksjoner skal regnskapsføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet, jf. regnskapsloven § 4-1 første ledd nr. 1. Etter NRS 18 punkt 18 skal finansielle instrumenter føres ut av balansen (fraregnes) når de bortfaller eller når det foreligger en transaksjon eller annet forhold som innebærer at det vesentligste av risiko er overført til en annen part. Innregning og fraregning av salgs- og gjenkjøpstransaksjoner er nærmere regulert i årsregnskapsforskriften § 7-2.

3.3.2 IFRS

Målekategorier

Finansielle eiendeler skal, etter IFRS 9, klassifiseres i en av følgende målekategorier:

1. amortisert kost
2. virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader (OCI)
3. virkelig verdi med verdiendring over resultat

I målekategori 1 (amortisert kost) inngår kun finansielle eiendeler som innehas i en virksomhetsmodell der formålet er å motta kontraktsfestede kontantstrømmer fra eiendelene. Videre er det en forutsetning at kontraktens kontantstrømmer utelukkende er renter og tilbakebetaling av hovedstol. Det vil si at kun gjeldsinstrumenter, som eksempelvis utlån, kan inngå i denne kategorien.

Gjeldsinstrumenter som ikke oppfyller kriteriene til klassifikasjon i kategori 1, skal måles til virkelig verdi. Investeringer i egenkapitalinstrumenter og derivater skal alltid måles til virkelig verdi. Standarden inneholder nærmere kriterier for klassifikasjon i målekategori 2 og 3. Nærmere regler om hvordan virkelig verdi beregnes er gitt i en egen standard – IFRS 13.

Finansielle forpliktelser skal måles til amortisert kost med mindre foretaket på opptakstidspunktet velger å kategorisere forpliktelsen som måling til virkelig verdi. Det er særregler for enkelte finansielle forpliktelser, herunder for finansielle garantiforpliktelser.

Innregning og fraregning

IFRS 9 viderefører reglene i IAS 39 om innregning og fraregning av finansielle instrumenter. Finansielle instrumenter (eiendeler og forpliktelser) skal innregnes når foretaket blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Fraregningsreglene i standarden er mer omfattende. Finansielle eiendeler hvor retten til å motta kontantstrømmer enten utløper eller overføres, skal fraregnes. Der hvor foretaket overfører en eiendel, men beholder en del av risikoen og fordelene ved eierskapet, må det foretas en nærmere vurdering for å avgjøre den regnskapsmessige behandlingen. Finansielle forpliktelser skal bare fraregnes dersom forpliktelsen er opphørt.

Sikring

Reglene for sikringsbøkføring i IFRS 9 omhandler måleprinsipp, dokumentasjonskrav og krav til sikringseffektivitet. Foretak som ikke oppfyller kravene til sikringsdokumentasjon og sikringseffektivitet skal anvende de ordinære målreglene i IFRS 9. Dersom reglene for verdisikring benyttes, skal sikringsinstrumentet måles til virkelig verdi med tilhørende justering av sikringsobjektet. IFRS 9 inneholder også regler om kontantstrømsikring og sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet.

3.3.3 Finanstilsynets vurdering

Sammenliknet med gjeldende norske regler synes reglene i IFRS 9 for klassifikasjon i målekategorier mer prinsipielt og enklere oppbygd. IFRS 9 inneholder to måleprinsipper (amortisert kost og virkelig verdi), mens det i gjeldende regelverk er fire måleprinsipper (virkelig verdi, laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi, amortisert kost og anskaffelseskost med betinget nedskrivningsplikt). Finansielle instrumenter utgjør en dominerende del av institusjonenes balanse og det vil være en fordel for regnskapsbrukerne at noterte og unoterte institusjoner kategoriserer og måler instrumentene etter samme regelverk.

Omfanget av måling av finansielle instrumenter til virkelig verdi vil øke med overgang til IFRS 9. Det gjelder først og fremst måling av derivater og investeringer i aksjer og andre egenkapitalinstrumenter. Finanstilsynet anser at måling til virkelig verdi av slike instrumenter gir mer relevant informasjon. Nærmere veiledning om hvordan virkelig verdi beregnes, finnes i IFRS 13. Alle forsikringsforetak (også de unoterte) og pensjonskasser har i dag krav til å beregne virkelig verdi etter denne standarden.

Reglene for fraregning av finansielle instrumenter er mer omfattende i IFRS 9 enn i gjeldende norske regler. Finanstilsynet antar at regelverket i de fleste tilfeller ikke vil innebærer noen endring fra gjeldende praksis (for eksempel ved vanlige salg av finansielle eiendeler eller ved nedbetaling av utlån). Ekstra vurdering vil normalt være begrenset til tilfeller der institusjonen overfører finansielle eiendeler (som for eksempel utlån til et boligkredittforetak) og beholder noe risiko og fordeler ved de overførte eiendelene (for eksempel i form av garantier).

Sikringsreglene i IFRS 9 er mer omfattende enn gjeldende norske regler, men reglene er frivillig å anvende.

Finanstilsynet foreslår at IFRS 9 og reglene om måling til virkelig verdi i IFRS 13 gjøres gjeldende uten noen form for lettelser.

3.4 Investering i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

3.4.1 Gjeldende rett

I selskapsregnskapet skal investering i datterselskaper og tilknyttede selskaper vurderes etter egenkapitalmetoden eller til anskaffelseskost med nedskrivningsplikt ved verdifall som ikke forventes å være forbigående, jf. regnskapsloven § 5-17. Tilsvarende gjelder investering i felleskontrollerte virksomheter med mindre bruttometoden anvendes, jf. regnskapsloven § 5-18.

I konsernregnskapet skal investering i tilknyttede selskaper vurderes etter egenkapitalmetoden, mens investering i felleskontrollerte virksomheter vurderes enten etter egenkapitalmetoden eller bruttometoden.

3.4.2 IFRS

I selskapsregnskapet skal investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felles kontrollerte virksomheter regnskapsføres til enten anskaffelseskost, virkelig verdi i samsvar med IFRS 9, eller etter egenkapitalmetoden, jf. IAS 27. Hva som regnes som felleskontrollert virksomhet følger av IFRS 11 *Felleskontrollerte ordninger*.

I konsernregnskapet skal investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres etter egenkapitalmetoden, jf. IAS 28.

3.4.3 Finanstilsynets vurdering

Finanstilsynet kan ikke se at det skulle være spesielle utfordringer ved IFRS-reglene for regnskapsføring av investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper eller felleskontrollerte virksomheter.

3.5 Eiendom og andre varige driftsmidler

3.5.1 Gjeldende rett

Eiendom og andre varige driftsmidler skal vurderes etter regnskapslovens bestemmelse for anleggsmidler til anskaffelseskost med avskrivning over eiendelens økonomiske levetid og nedskrivningsplikt ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Nærmere retningslinjer for nedskrivning av varige driftsmidler er gitt i foreløpig norsk regnskapsstandard *Nedskrivning av anleggsmidler*.

3.5.2 IFRS

IAS 16 regulerer regnskapsføring av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr. Standarden gir foretakene adgang til å velge mellom to regnskapsprinsipper – anskaffelseskostmodellen eller verdireguleringsmodellen. Etter anskaffelseskostmodellen skal eiendelen måles til anskaffelseskost med fradrag for akkumulert avskrivning og akkumulerte tap ved verdifall. Etter verdireguleringsmodellen skal eiendelen måles til verdiregulert beløp som er virkelig verdi på tidspunktet da beløpet ble verdiregulert. Verdireguleringer skal gjøres med tilstrekkelig hyppighet til at den balanseførte verdien ikke avviker vesentlig fra virkelig verdi.

IAS 40 regulerer regnskapsføring av investeringseiendom. Standarden gir foretakene adgang til å velge mellom to regnskapsprinsipper – anskaffelseskostmodellen eller virkelig verdi modellen. Reglene for anskaffelseskostmodellen følger av IAS 16, mens måling av den virkelige verdien av investeringseiendom følger av IFRS 13.

Nærmere regler om nedskrivning for tap ved verdifall er gitt i IAS 36 *Verdifall på eiendeler*.

3.5.3 Finanstilsynets vurdering

Finanstilsynet kan ikke se at en overgang til anskaffelseskostmodellen i IAS 16 og IAS 40 vil medføre spesielle utfordringer for institusjonene. En overgang til verdireguleringsmodellen i

IAS 16 og virkelig verdi modellen i IAS 40 innebærer en større endring fra gjeldende praksis, men disse modellene er frivillig for foretakene å anvende.

3.6 Leieavtaler

3.6.1 Gjeldende rett

Banker, kredittforetak og finansieringsforetak som anvender nasjonale regler skal som utleier behandle finansielle leieavtaler som utlån, jf. årsregnskapsforskriften § 4-2 (oppstillingsplan) post 4.2. Det er ikke gitt ytterligere regler i årsregnskapsforskriften.

Norsk RegnskapsStandard 14 *Leieavtaler* (NRS 14) omhandler regnskapsføring av leieavtaler for leietaker. Etter denne standarden skal en leieavtale klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med avtalens reelle innhold. Dersom det vesentligste av økonomisk risiko og kontroll knyttet til det underliggende leieobjektet er gått over på leietaker, klassifiseres avtalen som finansiell og tilhørende eiendeler og forpliktelser balanseføres. Andre leieavtaler klassifiseres som operasjonelle.

Leietakers forpliktelse i en finansiell leieavtale balanseføres til nåverdien av leiebetalingene. Tilhørende eiendel balanseføres med samme beløp.

I operasjonelle leieavtaler resultatføres som hovedregel leiebetalingene løpende (det vil si ingen balanseføring).

3.6.2 IFRS

Gjeldende standard for leieavtaler (IAS 17) erstattes av en ny standard (IFRS 16) med virkning fra 2019. EU-godkjenning forventes vurdert i løpet av 2017.

For leietaker fjernes dagens skille mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler, og erstattes av en modell som skal anvendes for alle leieavtaler, med enkelte konkrete unntak. Konsekvensen blir at leieavtaler som regnskapsføres i tråd med den nye modellen, vil måtte balanseføres i regnskapet til leietaker i form av en leieforpliktelse og en eiendel som representerer leietakers rett til å bruke den underliggende eiendelen.

For utleier videreføres i all hovedsak dagens regelverk (IAS 17) uforandret, herunder skillet mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler. Utleier skal anvende fraregnings- og nedskrivningsreglene i IFRS 9 ved vurderingen av leieavtalene.

3.6.3 Finanstilsynets vurdering

Det har i lengre tid vært rettet mye kritikk mot IAS 17, spesielt vedrørende skillet mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler, med svært ulike modeller for regnskapsføring. Klassifiseringen anses kompleks, og kan gi svært ulik regnskapsmessig behandling av avtaler som i substans kan være svært like. Standarden har også blitt kritisert for ikke å kreve innregning av eiendeler og forpliktelser (ved operasjonelle leieavtaler) som tilfredsstillende definisjonene av eiendeler og forpliktelser i rammeverket⁶, samt for å bidra til redusert sammenlignbarhet mellom foretak som eier vs. leier eiendeler. Standardsetter forsøker med IFRS 16 å imøtekomme denne kritikken.

⁶ IASBs *Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements*.

IFRS 16 antas ikke å medføre store endringer fra gjeldende praksis når det gjelder utleier. Finanstilsynet ser at standarden kan være komplisert å anvende når det gjelder leietakersiden. IFRS 16 antas også å gi betydelig effekt på resultatoppstillingen og balansen for leietaker, og dermed også en vesentlig innvirkning på sentrale nøkkeltall for mange foretak. Små unoterte institusjoner antas imidlertid i stor grad å eie egne bygg, slik at standarden ikke nødvendigvis blir så aktuell for disse.

Finanstilsynet mener standarden bør legges til grunn og gjelde for unoterte institusjoner fra det tidspunkt den blir pliktig for noterte foretak. Det kan være aktuelt med en overgangsregel dersom prosessen med EU-godkjenning blir forsinket slik at standarden først blir pliktig fra et senere tidspunkt enn 2019.

3.7 Andre områder

Det er en rekke andre enkeltstandarder i IFRS, enn de som er nevnt i avsnitt 3.2 til 3.6 som inneholder bestemmelser om innregning og måling. Av disse er én standard allerede gjort gjeldende for unoterte institusjoner - IAS 19 *Ytelser til ansatte*, jf. gjeldende årsregnskapsforskrift § 3-5. Flere standarder vil ikke være relevante for unoterte institusjoner. Andre standarder har og kan ha relevans, herunder IAS 12 *Inntektskatt*, IAS 21 *Virkningene av valutakursendringer*, IAS 37 *Avsetninger, betingede forpliktelser og betingede eiendeler*, IAS 38 *Immaterielle eiendeler*, IFRS 3 *Virksomhetssammenslutninger* og IFRS 5 *Anleggsmidler holdt for salg og avviklet virksomhet*. Finanstilsynet har ikke identifisert spesielle utfordringer med disse standardene.

4 Oppstillingsplaner

4.1 Resultatregnskap

4.1.1 Gjeldende rett

Banker, kredittforetak og finansieringsforetak som anvender nasjonale regler skal sette opp resultatregnskap i samsvar med en standardisert oppstillingsplan, jf. årsregnskapsforskriften § 4-1.

4.1.2 IFRS

Oppstilling av resultatregnskap reguleres av IAS 1. Det er enkelte minstekrav til hvordan resultatregnskapet settes opp, som er felles for alle typer av foretak uavhengig av bransje, se IAS 1.82-96. Et av kravene er at enkelte typer av inntekter og kostnader, ikke skal inngå i periodens resultat. Disse inntektene/kostnadene skal enten presenteres som en del av et totalresultatregnskap etter periodens resultat eller i en separat oppstilling som starter med periodens resultat. Det er også krav til å spesifisere summen av avvirket virksomhet (IFRS 5) på egen linje. Spesifikasjon i resultatregnskapet utover minstekravene skal skje når dette er relevant for forståelsen av foretakets finansielle inntjening, jf. IAS 1.85.

4.1.3 Finanstilsynets vurdering

Kravene i IFRS til oppstilling av resultatregnskap er ikke standardisert i samme grad som gjeldende krav i årsregnskapsforskriften. Hensynet til sammenlignbarhet mellom institusjonene i mellom tilsier at gjeldende standardisering opprettholdes med nødvendige justeringer som følge av krav i IFRS, herunder tilpasning til kravet om presentasjon av totalresultat. Finanstilsynet antar at fortsatt krav til standardisert oppstilling vil innebære en lettelse for de mindre institusjonene.

Utover tilpasning til krav i IFRS er det også foretatt enkelte andre endringer i resultatregnskapet. Det vises til merknader til § 4-1.

4.2 Balanse

4.2.1 Gjeldende rett

Banker, kredittforetak og finansieringsforetak som anvender nasjonale regler skal sette opp balansen i samsvar med en standardisert oppstillingsplan, jf. årsregnskapsforskriften § 4-2.

4.2.2 IFRS

Krav til oppstilling av finansiell stilling (balanse) reguleres av IAS 1.54-80A. Standarden krever en inndeling av eiendeler og gjeld i omløpsmidler og anleggsmidler, unntatt når en presentasjon basert på likviditet, gir informasjon som er pålitelig og mer relevant. Finansforetak er nevnt som eksempel på foretak som faller inn under unntaket. Det er enkelte minstekrav til spesifikasjon i balansen, se IAS 1.54. Spesifikasjon i balansen utover minstekravene skal skje når dette er relevant for forståelsen av foretakets finansielle stilling, jf. IAS 1.55.

4.2.3 Finanstilsynets vurdering

Kravene i IFRS til balanseoppstilling er ikke standardisert i samme grad som gjeldende krav i årsregnskapsforskriften. Hensynet til sammenlignbarhet institusjonene i mellom tilsier at gjeldende standardisering opprettholdes med nødvendige justeringer som følge av krav i IFRS. Finanstilsynet antar at fortsatt krav til standardisert oppstilling vil innebære en lettelse for de mindre institusjonene.

IFRS tillater i en viss utstrekning det enkelte foretak å velge mellom å måle finansielle gjeldsinstrumenter til virkelig verdi eller amortisert kost. Det foreslås at aktuelle hovedposter inndeles ytterligere etter måleprinsipp.

Utover tilpasning til krav i IFRS er det også foretatt enkelte andre endringer i balanseoppstillingen. Det vises til merknader til § 4-2.

4.3 Oppstillingsplan over endringer i egenkapital

4.3.1 Gjeldende rett

Banker, kredittforetak og finansieringsforetak som anvender nasjonale regler, skal gi opplysninger om hver enkelt endring i egenkapitalen som har skjedd i løpet av regnskapsåret. Opplysningene kan enten gis i en egen oppstilling eller som en del av noteopplysningene, jf. regnskapsloven § 3-2 og årsregnskapsforskriften § 8-3.

4.3.2 IFRS

IAS 1 krever at det gis en egen oppstilling over endringer i egenkapitalen for perioden. Det er enkelte krav til spesifisering i oppstillingen, jf. IAS 1.106-110.

4.3.3 Finanstilsynets vurdering

Etter nasjonale regler kan opplysninger om endringer i egenkapital presenteres i en egen oppstilling eller i noter. Videre inneholder reglene mindre detaljerte innholdsmessige krav enn IFRS. Opplysninger om endringer i egenkapital kan derfor gis på flere forskjellige måter. Etter Finanstilsynets vurdering vil anvendelse av reglene i IFRS innebære økt sammenlignbarhet mellom institusjonene, og det foreslås derfor ingen unntak fra bestemmelsene.

4.4 Presentasjon av finansielle instrumenter

4.4.1 Gjeldende rett

Regnskapsloven inneholder ikke eksplisitte regler om skillet mellom gjeld og egenkapital og temaet er heller ikke behandlet i NRS 18. Motregning (nettoføring) er som et utgangspunkt ikke tillatt, jf. årsregnskapsforskriften § 4-5. En eiendelspost og en gjeldspost kan bare motregnes dersom det foreligger en juridisk rett til å motregne postene.

I henhold til årsregnskapsforskriften § 6-13 skal egne aksjer/grunnfondsbevis føres på egen linje under selskapskapitalen. Regnskapsføring av rente, utbytte, tap og gevinster tilknyttet et finansielt instrument følger av de grunnleggende regnskapsprinsipper i regnskapsloven § 4-1 og er nærmere beskrevet i årsregnskapsforskriftens kapittel 5.

4.4.2 IFRS

IAS 32 *Finansielle instrumenter — presentasjon* regulerer om et finansielt instrument skal regnskapsføres som egenkapitalinstrument eller gjeldsinstrument. Etter IAS 32.15 skal utsteder klassifisere instrumentet ved førstegangsinnregning i samsvar med det faktiske innholdet i avtalen og definisjonene av finansiell forpliktelse og egenkapitalinstrument i standarden. Nærmere regler følger av IAS 32.16-32.

IAS 32 inneholder regler for motregning av finansielle eiendeler og forpliktelser, jf. IAS 32.42-50. Standarden krever at en finansiell eiendel og en finansiell forpliktelse skal motregnes og nettobeløpet presenteres i balansen hvis, og bare hvis, foretaket:

- a) *for inneværende har en juridisk håndhevbar rett til å motregne de innregnede beløpene, og*
- b) *har til hensikt enten å gjøre dem opp på nettogrunnlag eller å realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen under ett.*

IAS 32 inneholder regler for presentasjon av egne aksjer, samt presentasjon av rente, utbytte, tap og gevinster tilknyttet et finansielt instrument, jf. IAS 32.33-41.

4.4.3 Finanstilsynets vurdering

IAS 32 utfyller og er knyttet sammen med regnskapsreglene om innregning og måling av finansielle instrumenter i IFRS 9 og IFRS 7, noe som tilsier å gjøre denne standarden pliktig. Finanstilsynet foreslår ingen unntak fra IAS 32.

5 Noteopplysninger

5.1 Reguleringsform

5.1.1 Gjeldende rett

Banker, kredittforetak og finansieringsforetak som anvender nasjonale regler skal gi opplysninger i noter etter reglene i regnskapsloven kapittel 7 med de tillegg og unntak som følger av årsregnskapsforskriften kapittel 8. I tillegg gjelder krav i norske regnskapsstandarder.

5.1.2 IFRS

I IFRS er regler om noteopplysninger gitt i en rekke enkeltstandarder. Overordnede krav til notene er gitt i IAS 1 (struktur, regnskapsprinsipper, estimeringsusikkerhet mv.). Av andre sentrale standarder med notekrav kan nevnes:

- IFRS 7 *Finansielle instrumenter – opplysninger*
- IFRS 13 *Måling til virkelig verdi*
- IAS 8 *Regnskapsprinsipper, endringer i regnskapsmessige estimater og feil*
- IAS 16 *Eiendom, anlegg og utstyr*
- IAS 19 *Ytelser til ansatte*

I tillegg ventes to nye standarder som blant annet inneholder notekrav, å tre i kraft de nærmeste to årene – IFRS 15 *Inntekter fra kundekontrakter* og IFRS 16 *Leieavtaler*.

5.1.3 Finanstilsynets vurdering

Valg av reguleringsform har betydning for reglernes tilgjengelighet og vedlikeholdsbehov. I årsregnskapsforskriftene for forsikringsforetak er opplysningskravene fra flere sentrale enkeltstandarder i IFRS tatt inn "ord for ord". En slik regulering krever løpende vedlikehold av forskriftene i takt med at kravene i IFRS endres. Noterte foretak forholder seg til IFRS direkte. Endringer i IFRS blir automatisk gjort gjeldende etter hvert som endringene blir EU-godkjent.

Finanstilsynet foreslår en bestemmelse i kapitlet om noteopplysninger som klargjør at notekrav i IFRS gjelder, med spesifisering av hvilke IFRS-bestemmelser som likevel kan fravikes. Regnskapsprodusenter og avanserte brukere av regnskapsreglene vil uansett måtte forholde seg til IFRS direkte. Ved endringer i IFRS vil regelverket oppdateres løpende samtidig med at kravene gjøres gjeldende for de noterte foretakene. På den måten reduseres behovet for vedlikehold av forskriften.

Nærmere vurdering av behovet for lettelse fra notekravene i IFRS er gitt i avsnitt 5.2 og 5.3.

5.2 Opplysninger om finansielle instrumenter

5.2.1 Gjeldende rett

Krav til å gi opplysninger om finansielle instrumenter er regulert i en rekke bestemmelser i årsregnskapsforskriften, se §§ 8-4 til 8-10 og §§ 8-15 til 8-19. Kravene til å gi opplysninger om utlån er tilpasset IFRS gjennom henvisninger til krav i IFRS 7, se § 8-6. Øvrige opplysningskrav om finansielle instrumenter er ikke tidligere vurdert opp mot kravene i IFRS.

5.2.2 IFRS

Krav til å gi opplysninger om finansielle instrumenter er hovedsakelig regulert i IFRS 7. Standarden inneholder to overordnede fanebestemmelser som er supplert med mer detaljerte bestemmelser.

(1) Finansielle instrumenters betydning for foretakets finansielle stilling og inntjening

Det skal gis opplysninger som setter årsregnskapets brukere i stand til å evaluere finansielle instrumenters betydning for foretakets finansielle stilling og inntjening. Supplerende bestemmelser om finansiell stilling omfatter blant annet målekategorier, omklassifisering og fraregning. Andre supplerende bestemmelser knytter seg til resultatoppstilling, regnskapsprinsipper og sikringsbokføring.

(2) Finansiell risiko

Det skal gis opplysninger som gjør det mulig for brukere av årsregnskapet å vurdere arten og omfanget av risiko som oppstår av finansielle instrumenter, og som foretaket er eksponert for ved slutten av rapporteringsperioden. Supplerende bestemmelser omfatter kvalitative og kvantitative opplysningskrav om kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko.

Innføringen av nye regler for innregning og måling av finansielle instrumenter gjennom IFRS 9 medfører endring og utvidelse av tilhørende opplysningskrav i IFRS 7. Det innføres blant annet nye opplysningskrav om nedskrivning for kredittap (IFRS 7.35A - N), herunder:

- Det skal gis opplysninger om foretakenes kredittriskostyring og hvordan denne er knyttet til innregning og måling av forventet kredittap.
- Det skal gis opplysninger om anvendte inndata, forutsetninger og estimeringsteknikker i beregningen av forventet tap.
- Det skal gis en tabellarisk avstemming av endringer i tapsnedskrivninger.
- Det skal gis en oversikt over bruttobeløp på finansielle eiendeler fordelt på kredittrisikoklasser.

5.2.3 Finanstilsynets vurdering

For banker, kredittforetak og finansieringsforetak utgjør finansielle instrumenter den dominerende delen av foretakenes eiendeler og forpliktelser. Opplysningskrav om finansielle instrumenter er derfor spesielt relevant for disse foretakene. Nye regler for tapsnedskrivninger gjør opplysningskrav om beregningene spesielt viktige. Finanstilsynet foreslår derfor ingen lettelse fra opplysningskravene i IFRS 7.

5.3 Andre opplysningskrav

Finanstilsynet har foretatt en overordnet gjennomgang av notekravene i andre IFRS enn de som er nevnt i 5.2. Det er lagt til grunn at det ikke er nødvendig med unntak fra notekrav som normalt ikke er vesentlige opplysninger for banker, kredittforetak og finansieringsforetak, jf. IAS 1.31. Finanstilsynet har identifisert tre områder hvor en kost-/nyttevurdering tilsier lettelse fra notekrav i IFRS.

Det foreslås at opplysningskravene i IFRS 13 *Måling til virkelig verdi* kan fravikes under forutsetning av at det gis opplysninger som spesifisert i utkast til § 7-3. Bestemmelsen er identisk med bestemmelsen som gjelder for forsikringsforetak.

Den nye standarden for inntektsføring IFRS 15 *Inntekter fra kundekontrakter* inneholder krav om å gi tilstrekkelig informasjon om inntektsføring. Opplysningene skal gjøre det mulig for brukerne av finansregnskapet å forstå egenskaper, beløp, timing og usikkerhet knyttet til inntekter og kontantstrømmer fra kundekontrakter. Kravene består av en fanebestemmelse supplert med mer detaljerte krav. Standarden gjelder ikke kundekontrakter knyttet til finansielle instrumenter og leieavtaler. Det foreslås en adgang til å fravike de detaljerte kravene i standarden.

Det er i gjeldende årsregnskapsforskrift krav til å innregne og måle ytelser til ansatte i samsvar med kravene i IAS 19 *Ytelser til ansatte*, mens opplysningskravene følger av nasjonale krav i regnskapslovgivningen og norsk regnskapsstandard. Opplysningskravene i IAS 19 er noe mer omfattende når det gjelder ytelsesbaserte pensjonsordninger. Standarden krever at det skal gis opplysninger om

- a) kjennetegn og risiko ved ordningene,
- b) beløpene i finansregnskapet som oppstår fra ordningene og
- c) hvordan ordningene kan påvirke beløp og tidspunkt og usikkerhet ved foretakets framtidige kontantstrømmer.

Kravet i bokstav c er nytt sammenlignet med norsk regnskapsstandard. Det foreslås en adgang til å fravike opplysningskravene nevnt i bokstav c.

6 Delårsregnskap

6.1 Gjeldende rett

Årsregnskapsforskriften kapittel 9 inneholder bestemmelser om utarbeidelse av delårsregnskap. Plikten til å utarbeide delårsregnskap er regulert i § 9-1. Delårsregnskapet skal omfatte resultatregnskap, balanse og poster utenom balansen og skal minst angi hovedpostene i oppstillingsplanene, jf. § 9-2. Det er videre krav til å gi enkelte tilleggsopplysninger i noter, jf. § 9-3. Delårsregnskapet skal vedtas av selskapets styre innen 45 dager, jf. § 9-4.

6.2 IFRS

IAS 34 *Delårsrapportering* inneholder minstekrav til hvordan delårsregnskap settes opp. En delårsrapport skal minst inneholde sammendratte oppstillinger av balanse, resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrømmer, samt utvalgte forklarende noter. Standarden krever at foretaket anvender samme regnskapsprinsipper i delårsregnskapet som i årsregnskapet, med unntak for de endringer som er foretatt etter siste delårsregnskap og som vil bli reflektert i regnskapene fremover (herunder neste årsregnskap), jf. IAS 34.28. Det er krav til at foretaket skal gi enkelte opplysninger i noter, jf. IAS 34.15-16A. Informasjonen skal normalt gis på år-til-dato-grunnlag, men også opplysninger om hendelser eller transaksjoner som er vesentlige for å forstås inneværende delårsperiode skal gis.

6.3 Finanstilsynets vurdering

Forskriftsbestemmelsene om plikt til å utarbeide delårsregnskap (gjeldende § 9-1) og om vedtakelse av delårsregnskap (gjeldende § 9-4), er utenfor virkeområdet til IAS 34 og foreslås videreført. Finanstilsynet antar at anvendelse av IAS 34 ikke vil skape spesielle utfordringer for institusjonene og viser til at forsikringsforetak allerede har et slikt krav. Det foreslås at §§ 9-2 og 9-3 første til tredje ledd erstattes av en ny bestemmelse som krever anvendelse av IAS 34, jf. utkast til ny § 8-2. Opplysninger om virkelig verdi bør likevel kunne gis i samsvar med bestemmelsen som gjelder for årsregnskapet. Det foreslås videre en presisering om at resultatregnskap, balanse og oppstilling av endringer i egenkapital minst skal spesifiseres på hovedposter. Begrunnelsen for en slik presisering er de særskilte oppstillingsplanene som er regulert i årsregnskapsforskriften. Bestemmelsen innebærer en videreføring av gjeldende § 9-2 første ledd.

7 Regler om forenklet anvendelse av IFRS

7.1 Gjeldende rett

Gjeldende årsregnskapsforskrift kapittel 8A inneholder regler om forenklet anvendelse av IFRS. Kapitlet inneholder i stor grad henvisninger til forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder som gjelder for vanlige foretak.

Noterte institusjoner kan velge å anvende reglene ved utarbeidelse av selskapsregnskapet som et alternativ til (full) IFRS. Unoterte institusjoner kan velge å anvende reglene ved utarbeidelse av årsregnskapet som alternativ til (full) IFRS og til årsregnskapsforskriftens ordinære regler.

Det følger av § 8A-4 at bestemmelser om innregning og måling etter IFRS gjelder, men med adgang til å fravike enkelte bestemmelser. Det er blant annet adgang til å fravike IFRS ved å regnskapsføre utbytte og konsernbidrag i avsetningsåret.

Det følger av § 8A-5 at notekrav i IFRS kan fravikes med unntak av nærmere spesifiserte krav. Forutsetningen for å kunne fravike kravene i IFRS er at det gis opplysninger i samsvar med god regnskapsskikk. Opplysningskravene i IFRS 13 om virkelig verdi kan fravikes dersom det gis opplysninger som nevnt i forskrift 21. januar 2008 nr. 57 om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder § 4-3 første ledd.

7.2 Finanstilsynets vurdering

Finanstilsynet registrerer at kun et fåtall noterte institusjoner benytter regelverket. Etter det Finanstilsynet forstår er hovedbegrunnelsen for å benytte regelverket, regnskapsføring av utbytte og konsernbidrag. Det foreslås at regelverket samordnes med IFRS-tilpassede regler for unoterte institusjoner og samtidig at reglene om regnskapsføring av utbytte og konsernbidrag videreføres. Samordningen innebærer formelt sett en innsnevring av adgangen til å fravike måle- og innregningsreglene i IFRS, se kapittel 3 og utkast til § 3-1. Reelt sett antas det ikke å påvirke praksis. Tilsvarende antagelse gjelder samordningen av kravene til noteopplysninger.

8 Ikrafttredelse og overgangsregler

8.1 Ikrafttredelse

Finanstilsynet foreslår at reglene gjøres gjeldende fra og med 1. januar 2019. Det vil gi de unoterte institusjonene ett år ekstra til å forberede overgangen til IFRS 9. For noterte institusjoner gjelder IFRS 9 fra 1. januar 2018.

8.2 Overgangsregler

IFRS inneholder regler om førstegangsanvendelse av IFRS (IFRS 1) og regler om endringer i regnskapsprinsipper (IAS 8 og enkeltstandarder). Det som vurderes her er om det er behov for egne overgangsregler i årsregnskapsforskriften.

IFRS 1 Førstegangsanvendelse av IFRS

Standarden gjelder foretak som utarbeider sitt første IFRS-årsregnskap, samt delårsrapporter for perioder som omfattes av det første IFRS-årsregnskapet. Et foretaks første IFRS-årsregnskap er der foretaket gir en eksplisitt og uforbeholden erklæring om at årsregnskapet er i samsvar med IFRS. Både årsregnskap og delårsregnskap skal inneholde sammenligningstall. Overgangen til IFRS anses som starten av den første perioden med presentasjon av sammenligningstall. Foretak som omfattes av standarden skal derfor utarbeide en IFRS-åpningsbalanse på tidspunktet for overgang til IFRS. Hvordan overgang fra tidligere nasjonale regnskapsprinsipper til IFRS har påvirket foretakets rapporterte finansielle stilling, finansielle inntjening og kontantstrømmer, skal forklares.

IFRS-bestemmelser om endringer i regnskapsprinsipper

Med mindre en enkeltstandard sier noe annet, skal endringer i regnskapsprinsipper gjennomføres med tilbakevirkende kraft, jf. IAS 8.19. Foretakene skal da justere regnskapstallene, herunder sammenligningstallene, som om de nye regnskapsprinsippene alltid hadde vært anvendt. Det gjelder likevel ikke når det ikke er praktisk mulig å beregne enten de periodespesifikke virkningene eller den samlede virkningen av endringen. Da er kravet om tilbakevirkende kraft begrenset tilbake til tidligste periode som er praktisk mulig.

IFRS 9 inneholder egne overgangsregler som innebærer lemping av kravet om å anvende regnskapsprinsippene med tilbakevirkende kraft. Ved inngangen til første periode med anvendelse av IFRS 9, føres effekten av overgangen til de nye reglene, mot egenkapitalen. Det er ikke krav om å omarbeide sammenligningstallene. Det er særskilte krav til å gi opplysninger om overgangen til IFRS 9, jf. IFRS 7.42I-42S.

Finanstilsynets vurdering

Finanstilsynet legger til grunn at institusjoner som ikke eksplisitt uttrykker at årsregnskapet er avlagt i henhold til IFRS, kan unnlate å følge kravene i IFRS 1. Det foreslås imidlertid en bestemmelse i årsregnskapsforskriften om at institusjonene gir informasjon om hvordan overgang til IFRS har påvirket institusjonens rapporterte finansielle stilling.

Overgangsreglene i IFRS 9 med tilhørende notekrav i IFRS 7 bør gjelde fullt ut. Det forhold at balansen til unoterte institusjoners i hovedsak består av finansielle instrumenter, kan tilsa at det vil være rimelig å tillate tilsvarende overgangsregler for institusjonens ikke-finansielle eiendeler og gjeld. Det foreslås derfor at overgangen til de andre IFRS standardene følger reglene som for endrede regnskapsprinsipper, jf. IAS 8, men at sammenlignbare tall ikke behøver å endres. Institusjonene beholder og presenterer balansen og resultatet slik det er avlagt per 31.12.2018, mens effekten føres mot egenkapitalen 1.1.2019 og blir kvantifisert og forklart etter IAS 8 i noter. Se utkast til § 9-2.

9 Økonomiske og administrative konsekvenser

Regnskapsprodusenter

Endrede regnskapsregler vil kreve betydelig kompetanseutvikling hos bankene som regnskapsprodusenter. Finanstilsynet antar at de største utfordringene er knyttet til å opparbeide seg forståelse av regelverket, mens de største kostnadene er knyttet til etablering av nye modeller for beregning av forventet kredittap. På sikt vil IFRS kunne gi mer omfattende veiledning på nye regnskapsmessige problemstillinger, sammenliknet med gjeldende regelverk.

Brukere av regnskapet

For brukere av regnskapet vil det være en fordel at regnskapstallene i noterte og unoterte banker utarbeides med utgangspunkt i samme regelverk. Finanstilsynet antar at endrede regnskapsregler vil kunne bidra til bedre forståelse av bankenes finansielle stilling og resultat.

Finanstilsynet

Finanstilsynet benytter regnskapsinformasjon fra bankene til bransjeanalyser og analyse av enkeltbanker. Som for andre brukere av regnskapet vil det være en fordel at regnskapstallene utarbeides med utgangspunkt i samme regelverk. Regnskapstallene benyttes også som grunnlag for beregning av bankenes kapitaldekning og følgelig vil endrede regnskapsregler kunne bidra til mer sammenlignbare kapitalkrav. I oppfølging av enkeltbanker vil det være en fordel at like regnskapsmessige problemstillinger behandles likt, uavhengig av om banken er notert eller ikke.

10 Merknader til forskriftsbestemmelser

Merknader til utkast til endringer i forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak

Til § 1-1 annet ledd nytt tredje punktum

Regnskapsloven § 3-1 tredje ledd angir hvilke bestemmelser i regnskapsloven som ikke gjelder for foretak som anvender full IFRS. I årsregnskapsforskriften § 1-1 annet ledd nytt annet punktum presiseres det at bestemmelsen gjelder for alle institusjoner, dvs. både institusjoner som anvender full IFRS og institusjoner som anvender IFRS med de lettelsene/unntakene som følger av forskriften.

Til § 1-2 annet ledd (nåværende § 1-2 første ledd annet punktum)

Definisjonen av kredittinstitusjon i årsregnskapsforskriften er endret slik at den overensstemmer med definisjonen av kredittinstitusjon i finansforetaksloven § 1-5 fjerde ledd.

Til § 1-3

Bestemmelsen regulerer regnskapsmodell i konsernregnskapet og selskapsregnskapet for noterte institusjoner. Definisjon av noterte institusjoner følger av § 1-2 annet ledd.

Noterte institusjoner skal anvende (full) IFRS i konsernregnskapet. Tilsvarende gjelder selskapsregnskapet for noterte institusjoner som ikke har konsernregnskapsplikt. Øvrige noterte institusjoner har i selskapsregnskapet adgang til å anvende enten full IFRS eller IFRS med de lettelsene/unntakene som følger av forskriften.

Nåværende forskrift inneholder, for årsregnskap som ikke er IFRS-pliktige, en adgang til å anvende regnskapsmodellen forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder (i nåværende kapittel 8A). Dette regelsettet er ikke videreført, se omtale i høringsnotatets kapittel 7.

Til § 1-4

Bestemmelsen regulerer regnskapsmodell i konsernregnskapet og selskapsregnskapet for unoterte institusjoner. Unoterte institusjoner kan i konsernregnskapet og selskapsregnskapet velge mellom å anvende full IFRS eller IFRS med de lettelsene/unntakene som følger av forskriften.

Nåværende forskrift inneholder en adgang til å anvende regnskapsmodellen forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder (i nåværende kapittel 8A). Dette regelsettet er ikke videreført, se omtale i høringsnotatets kapittel 7.

Til opphevelse av nåværende § 1-6

Nåværende regelsett om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder er ikke videreført. Det vises til omtale i høringsnotatets kapittel 7.

Til opphevelse av nåværende § 2-2

Nåværende § 2-2 om rettvise bilde er ikke videreført. Bakgrunnen er tilpasningen til IFRS som har et lignende krav. Etter IAS 1 nr. 15 skal finansregnskapet gi en dekkende framstilling av foretakets finansielle stilling, finansielle inntjening og kontantstrømmer.

Til endringer i § 2-2 siste ledd

Teknisk endring med bakgrunn i ny finansforetakslov.

Til endringer i § 2-6

Retting av språk i bestemmelsens overskrift/tittel.

Til endringer i § 2-8

Tekniske endringer. Fjerning av nummering av ledd samt retting av tegnsetting.

Til opphevelse av nåværende §§ 3-1 til 3-5

Nåværende §§ 3-1 til 3-5 oppheves som følge av tilpasning til målreglene i IFRS. Det vises til omtale i høringsnotatets kapittel 3.

Til § 3-1

Bestemmelsen svarer til nåværende bestemmelse i regelsettet forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder, se nærmere omtale i høringsnotatets kapittel 7.

Til § 4-1

Resultatpost 1 *Renteinntekter og lignende inntekter*

Resultatpost 1 tilsvarer nåværende resultatpost 1, men med redusert underoppdeling.

Nåværende underpost 1.1 Renter og lignende inntekter av gjeldsbrev som kan refinansieres i sentralbanker, foreslås ikke videreført. Videre er nåværende post 1.4 endret fra "Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer" til "Renter og lignende inntekter av rentebærende verdipapirer" i ny post 1.3. Tilsvarende endringer av ordlyd til "rentebærende verdipapirer" er innarbeidet også for øvrig i resultatoppstillingen og balansen.

Resultatpost 2 *Rentekostnader og lignende kostnader*

Resultatpost 2 tilsvarer nåværende post 2, men med redusert underoppdeling. Nåværende underpost 2.4 Renter og lignende kostnader på ansvarlig kapital foreslås ikke videreført.

Sumposten *I Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter* i nåværende resultatoppstilling, foreslås endret til *I Netto renteinntekter*.

Resultatpost 3 *Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester*

Resultatpost 4 *Provisjonskostnader og kostnader fra banktjenester*

Resultatpostene 3 og 4 tilsvarer nåværende resultatposter 4.2 og 5.2. Nåværende resultatpost 4.1 og 5.1 om garantiprovisjon foreslås erstattet av ny resultatpost 6.6 Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle garantier.

Resultatpost 5 *Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter*

Resultatpost 5 tilsvarer nåværende resultatpost 3.

Resultatpost 6 *Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter*

Resultatpost 6 erstatter nåværende resultatpost 6 og hensyntar endrede målregler for finansielle instrumenter.

Resultatpost 7 *Andre driftsinntekter*

Resultatpost 7 tilsvarer nåværende resultatpost 7, men uten underposter.

Resultatpost 8 *Lønn og andre personalkostnader*

Resultatpost 8 tilsvarende nåværende resultatpost 8.1. Administrasjonskostnader som etter nåværende regler skal føres på resultatpost 8.2, skal etter forslaget nå føres i post 9 Andre driftskostnader.

Resultatpost 9 *Andre driftskostnader*

Resultatpost 9 tilsvarende nåværende resultatpost 10, men uten underposter.

Resultatpost 10 *Av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst/tap på ikke-finansielle eiendeler*

Resultatpost 10 erstatter nåværende post 9 og hensyntar endrede vurderingsregler for ikke-finansielle eiendeler.

Resultatpost 11 *Kredittap*

Resultatpost 11 tilsvarende nåværende post 11. I post 11 føres både kredittap knyttet til utlån mv. som er målt til amortisert kost og utlån mv. målt til virkelig verdi.

Resultatpost 12 *Skatt på resultat fra videreført virksomhet.*

Resultatpost 13 *Resultat fra virksomhet under avvikling etter skatt*

Resultatpost 12 og 13 er nye poster som har bakgrunn i krav i IFRS om å skille resultat fra virksomhet under avvikling fra resultat fra ordinær virksomhet.

Resultatpost 14 *Andre inntekter og kostnader*

Resultatpost 14 er en ny post som har bakgrunn i at IFRS krever at enkelte typer av verdiendringer skal presenteres særskilt. Ny § 5-8 forklarer skillet mellom resultatpostene 14.1 og 14.2.

Resultatpost 15 *Totalresultat for regnskapsåret*

Resultatpost 15 er en ny (sum)post som har bakgrunn i ny post 14 og krav i IFRS om å presentere totalresultatet for perioden.

Som følge av endringene i resultatoppstillingen, se post 12 og 13, er det inntatt enkelte nye sumposter, se sumpost *II Resultat før skatt fra videreført virksomhet*, *III Resultat etter skatt fra videreført virksomhet* og *IV Resultat før andre inntekter og kostnader*.

Enkelte poster i nåværende oppstillingsplan er som følge av tilpasningen til IFRS ikke videreført. Det gjelder nåværende post 12 Nedskrivning/reversering av nedskrivning og gevinst tap på verdipapirer som er anleggsmidler, nåværende post 14 til 16 om ekstraordinære inntekter/kostnader samt nåværende post 17 Overføringer og disponeringer. Opphevelsen av sistnevnte post har sammenheng med at IFRS krever en egen oppstilling av endringer i egenkapital.

Til § 4-2

Balansepost 1 *Kontanter og kontantekvivalenter*

Ny balansepost som har bakgrunn i krav i IFRS om at kontanter og kontantekvivalenter skal føres på egen linje i balansen, jf. IAS 1.54 bokstav i.

Tilpasning av regnskapsregler til IFRS

Balansepost 2 *Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak*

Balansepost 2 tilsvarer nåværende balansepost 3, men med endret underinndeling. Utlån og fordringer presenteres netto i henhold til måleprinsippene virkelig verdi og amortisert kost i IFRS.

Balansepost 3 *Utlån til og fordringer på kunder*

Balansepost 3 tilsvarer nåværende balansepost 4, men med endret underinndeling. Utlån og fordringer presenteres netto i henhold til måleprinsippene virkelig verdi og amortisert kost i IFRS.

Balansepost 4 *Rentebærende verdipapirer*

Balansepost 4 tilsvarer nåværende balansepost 6, men med endret underinndeling. Rentebærende verdipapirer presenteres i henhold til måleprinsippene virkelig verdi og amortisert kost i IFRS.

Balansepost 5 *Finansielle derivater*

Balansepost 5 tilsvarer nåværende balansepost 12.1.

Balansepost 6 *Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter*

Balansepost 6 tilsvarer nåværende balansepost 7 med noe endret ordlyd og uten underposter.

Balansepost 7 *Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter*

Balansepost 7 tilsvarer nåværende balansepost 8 med tillegg av eierinteresser i felleskontrollerte virksomheter. Underpostene i nåværende post 8 er ikke videreført.

Balansepost 8 *Eierinteresser i konsernselskaper*

Balansepost 8 tilsvarer nåværende balansepost 9, men uten underposter.

Balansepost 9 *Immaterielle eiendeler*

Balansepost 9 tilsvarer nåværende balanseposter 10.1 og 10.3. Nåværende balansepost 10.2 Utsatt skattefordel er flyttet til og gitt ny ordlyd i balansepost 12.1 Eiendeler ved utsatt skatt. Bakgrunnen er tilpasning til IFRS.

Balansepost 10 *Investerings eiendom*

Balansepost 10 er ny og har bakgrunn i krav i IFRS om at investeringseiendom skal spesifiseres i balansen, jf. IAS 1.54 bokstav b.

Balansepost 11 *Varige driftsmidler*

Balansepost 11 tilsvarer i hovedsak nåværende balansepost 11, men med færre underposter. Ordlyden i ny balansepost 11.1 Eierbenyttet eiendom erstatter ordlyden i nåværende balansepost 11.2 Bygninger og andre faste eiendommer. Bakgrunnen er skillet mellom investeringseiendom og eierbenyttet eiendom i IFRS, se over.

Balansepost 12 *Andre eiendeler*

Balansepost 12.1 Eiendeler ved utsatt skatt tilsvarer nåværende balansepost 10.2, se merknad til balansepost 9. Nåværende balansepost 12.1 Finansielle derivater er tatt inn som ny balansepost 5.

Balansepost 13 *Anleggsmidler og avhendingsgrupper holdt for salg*

Balansepost 13 er ny og har bakgrunn i IFRS som i tilfeller med avvikling eller avhendelse av deler av virksomheten, krever at eiendelene som inngår i virksomhet under avvikling/avhendelse vises samlet på egen linje i balansen atskilt fra andre eiendeler, jf. IAS 1.54 bokstav j.

Balansepost 14 *Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak*

Balansepost 14 tilsvarer nåværende balansepost 14, men med enkelte endringer i ordlyd og underposter. Ny underoppdeling er basert på måleprinsipper til virkelig verdi og amortisert kost i IFRS.

Balansepost 15 *Innskudd og andre innlån fra kunder*

Balansepost 15 tilsvarer nåværende balansepost 15, men med enkelte endringer i ordlyd og underposter. Ny underoppdeling er basert på måleprinsipper til virkelig verdi og amortisert kost i IFRS.

Balansepost 16 *Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer*

Balansepost 16 tilsvarer nåværende balansepost 16, men med ny underoppdeling basert på måleprinsipper til virkelig verdi og amortisert kost i IFRS.

Balansepost 17 *Finansielle derivater*

Balansepost 17 tilsvarer nåværende balansepost 17.1.

Balansepost 18 *Annen gjeld*

Balansepost 18 tilsvarer nåværende balansepost 17.3.

Balansepost 19 *Avsetninger*

Balansepost 19 tilsvarer nåværende balansepost 19 med noen endringer i ordlyd og underposter.

Balansepost 20 *Ansvarlig lånekapital*

Balansepost 20 tilsvarer nåværende balansepost 20, men med underoppdeling i måleprinsipper til virkelig verdi og amortisert kost i IFRS.

Balansepost 21 *Fondsobligasjonskapital*

Balansepost 21 er ny. Fondsobligasjonskapital føres enten som gjeld i balansepost 21 eller som egenkapital i balansepost 23.4. Ved grensedragningen gjeld eller egenkapital anvendes prinsippene i IAS 32.

Balansepost 22 *Forpliktelser inkludert i avhendingsgrupper klassifisert som holdt for salg*

Balansepost 22 er ny og har bakgrunn i IFRS som krever at forpliktelser som inngår i virksomhet under avvikling/avhendelse skal vises samlet på egen linje i balansen atskilt fra andre forpliktelser, jf. IAS 1.54 bokstav p.

Balansepost 23 *Innskutt egenkapital*

Balansepost 23 inneholder enkelte endringer sammenlignet med nåværende balansepost 21, blant annet som følge av tilpasninger til endringer i finanslovgivningen. Videre er det tatt inn en egen post for fondsobligasjonskapital i balansepost 23.4, se merknad til balansepost 21.

Balansepost 24 Opptjent egenkapital

Balansepost 24 inneholder en endring sammenlignet med nåværende balansepost 22. Ny balansepost 24.2 Fond for urealiserte gevinster erstatter nåværende balansepost 22.6 Fond for verdiendringer.

Enkelte hovedposter i nåværende oppstillingsplan er erstattet av nye poster eller ikke videreført. Det gjelder nåværende balansepost 1 Kontanter og fordringer på sentralbanker, balansepost 2 Gjeldsbrev som kan refinansieres i sentralbanker, balansepost 5 Overtatte eiendeler, balansepost 13 Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter, balansepost 18 Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter, balansepost 23 Betingede forpliktelser og balansepost 24 Forpliktelser.

Til endringer i § 4-3

Bestemmelsen tilsvarer nåværende § 4-3, men teksten er endret ved at henvisning til regnskapsloven er erstattet av tekst uten henvisning.

Til opphevelse av nåværende § 4-5

Nåværende § 4-5 oppheves med bakgrunn i tilpasning til IFRS. IFRS har egne bestemmelser om nettoføring, jf. IAS 32.

Til endringer i kapittel 5

Endringene i kapittel 5 er i hovedsak tekniske endringer samt endringer med bakgrunn i tilpasning til IFRS.

Til endringer i kapittel 6

Endringene i kapittel 6 er i hovedsak tekniske endringer samt endringer med bakgrunn i tilpasning til IFRS.

Til opphevelse av nåværende kapittel 7

Nåværende kapittel 7 oppheves som følge av tilpasning til reglene for innregning, fraregning og måling i IFRS.

Til § 7-1

Første punktum angir hvilke bestemmelser i regnskapslovens notekapittel som gjelder for institusjoner som omfattes av årsregnskapsforskriften.

Annet og tredje punktum svarer til nåværende § 8-1 annet og tredje punktum.

Til § 7-2

Utgangspunktet er at noteopplysningskravene i IFRS gjelder. Med bakgrunn i dette er de fleste paragrafene i nåværende notekapittel ikke videreført. Det vises til nærmere omtale i høringsnotatets kapittel 5.

Til § 7-3

Bestemmelsen er omtalt i høringsnotatets kapittel 5.3.

Til § 7-5

Bestemmelsen tilsvarer nåværende § 8-20. Annet ledd er tilpasset finansforetaksloven.

Til § 7-6

Bestemmelsen tilsvarer nåværende § 8-21. Annet og tredje ledd er tilpasset finansforetaksloven.

Til § 7-8

Bestemmelsen tilsvarer nåværende krav i regnskapsloven § 7-7, justert for at krav til sammenligningsinformasjon nå følger av IFRS.

Til § 7-9

Bestemmelsen tilsvarer nåværende § 8-30 som har sin bakgrunn i artikkel 90 i CRD IV: *Institutions shall disclose in their annual report among the key indicators their return on assets, calculated as their net profit divided by their total balance sheet.*

Det foreslås en presisering av begrepet "net profit" ved at "resultat etter skatt" erstattes av "resultat før andre inntekter og kostnader" (som tilsvarer sumpost IV i oppstillingsplanen for resultatregnskapet, se § 4-1).

Til § 8-2

Det vises til omtale i høringsnotatets kapittel 6.2 og 6.3.

Til § 9-2

Bestemmelsen er omtalt i høringsnotatets kapittel 8.2.

11 Utkast til forskriftsbestemmelser

Utkast til forskrift om endringer i forskrift 16. desember 1998 nr. 1240 om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak og forskrift 21. desember 2004 nr. 1740 om regnskapsmessig behandling om utlån og garantier i finansinstitusjoner

I.

I forskrift 16. desember 1998 nr. 1240 om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak gjøres følgende endringer:

§ 1-1 første ledd nr. 6 skal lyde:

filialer av utenlandske kredittinstitusjoner og finansieringsforetak, med unntak av kapittel 8 om delårsregnskap.

§ 1-1 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Regnskapsloven § 3-1 tredje ledd om unntak fra bestemmelser i regnskapsloven, gjelder for alle institusjoner underlagt denne forskrift.

§ 1-2 første ledd skal lyde:

Som institusjon regnes i denne forskrift *foretak* som nevnt i § 1-1 første ledd.

Nåværende § 1-2 annet punktum blir nytt annet ledd og skal lyde:

Som kredittinstitusjon regnes i denne forskrift

1. banker og *kredittforetak*,
2. foretak med hovedsete i annen EØS-stat som er gitt tillatelse til å drive virksomhet som kredittinstitusjon og er underlagt myndighetstilsyn i slik stat, og
3. sentralbanker og offisielle nasjonale og internasjonale institusjoner av bankmessig karakter.

§ 1-2 nytt tredje ledd skal lyde:

Som noterte institusjoner regnes i denne forskrift institusjoner som har utstedt verdipapirer på regulert marked i en EØS-stat.

Nåværende § 1-2 annet ledd blir nytt fjerde ledd.

Nåværende §§ 1-3 og 1-4 oppheves.

Ny § 1-3 skal lyde:

§ 1-3 *Regnskapsmodell noterte institusjoner*

Noterte institusjoner som har konsernregnskapsplikt, skal utarbeide konsernregnskap i samsvar med IFRS, jf. regnskapsloven § 3-9 første ledd.

Selskapsregnskapet til institusjoner som nevnt i første ledd skal utarbeides:

- a) i samsvar med IFRS, jf. regnskapsloven § 3-9 tredje ledd første punktum, eller
- b) i samsvar med IFRS med mindre annet følger av denne forskrift. Bestemmelsene i kapittel 4 i denne forskrift gjelder ikke.

Noterte institusjoner som ikke har konsernregnskapsplikt, skal utarbeide selskapsregnskap i samsvar med IFRS, jf. regnskapsloven § 3-9 tredje ledd annet punktum.

Ny § 1-4 skal lyde:

§ 1-4 *Regnskapsmodell øvrige institusjoner*

Institusjoner som ikke er noterte institusjoner skal utarbeide konsernregnskap:

- a) i samsvar med IFRS, jf. regnskapsloven § 3-9 fjerde ledd første punktum, eller
- b) i samsvar med IFRS med mindre annet følger av denne forskrift.

Selskapsregnskapet til institusjoner som nevnt i første ledd skal utarbeides:

- a) i samsvar med IFRS, jf. regnskapsloven § 3-9 fjerde ledd annet punktum, eller
- b) i samsvar med IFRS med mindre annet følger av denne forskrift.

§ 1-5 skal lyde:

§ 1-5 *Regnskap utarbeidet etter internasjonale regnskapsstandarder*

For konsernregnskap og selskapsregnskap utarbeidet i samsvar med regnskapsloven § 3-9 første til fjerde ledd, gjelder kun følgende bestemmelser i denne forskrift: § 2-1, § 2-2, § 2-4, § 2-8, § 7-4, § 7-5, § 7-6, § 7-7, § 7-9, § 8-1 og § 8-4.

Nåværende § 1-6 oppheves.

Nåværende § 2-2 oppheves.

Nåværende § 2-3 blir ny § 2-2 der siste ledd skal lyde:

Kravet i regnskapsloven § 3-3a syvende ledd nr. 3 gjelder når styrets handlingsplikt utløses i henhold til *finansforetaksloven § 21-4*.

Nåværende §§ 2-4 og 2-5 blir nye §§ 2-3 og 2-4.

Nåværende § 2-6 blir ny § 2-5 der overskriften skal lyde:

§ 2-5 *Utelatelse av datterselskap fra konsolidering*

Nåværende §§ 2-7 og 2-8 blir nye §§ 2-6 og 2-7

Nåværende § 2-9 blir ny § 2-8 der første og annet ledd skal lyde:

Årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen skal, etter fastsetting av årsregnskapet, uten unødig opphold offentliggjøres på institusjonens hjemmeside på Internett. Institusjonen skal sørge for at årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen forblir offentlig i minst fem år. Finanstilsynet kan pålegge institusjonen å opprette hjemmeside på Internett. For øvrig har enhver rett til å gjøre seg kjent med innholdet av dokumentene hos Regnskapsregisteret.

Første ledd gjelder ikke for filialer av utenlandske institusjoner, jf. regnskapsloven § 8-1 annet ledd.

Nåværende §§ 3-1 til 3-5 oppheves.

Ny § 3-1 skal lyde:

§ 3-1 *Utbytte og konsernbidrag fra datterselskap*

Utbytte og konsernbidrag fra datterselskap kan regnskapsføres i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.

§ 4-1 skal lyde:

§ 4-1. *Resultatregnskap*

Resultatregnskapet skal ha følgende oppstillingsplan:

1 Renteinntekter og lignende inntekter

- 1.1 Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak
- 1.2 Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder
- 1.3 Renter og lignende inntekter av rentebærende verdipapirer
- 1.4 Andre renteinntekter og lignende inntekter

Sum renteinntekter og lignende inntekter

2 Rentekostnader og lignende kostnader

- 2.1 Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner og finansieringsforetak
- 2.2 Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder
- 2.3 Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer
- 2.4 Andre rentekostnader og liknende kostnader

Sum rentekostnader og lignende kostnader

I Netto renteinntekter

3 Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

4 Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester

5 Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter

- 5.1 Inntekter av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter
- 5.2 Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter
- 5.3 Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper

Sum utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter

6 Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter

- 6.1 Netto verdiendring og gevinst/tap på utlån og fordringer
- 6.2 Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer
- 6.3 Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter
- 6.4 Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle forpliktelser (med unntak av finansielle derivater)
- 6.5 Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater
- 6.6 Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle garantier

Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter

7 Andre driftsinntekter

8 Lønn og andre personalkostnader

9 Andre driftskostnader

10 Av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst/tap på ikke-finansielle eiendeler

- 10.1 Avskrivninger
- 10.2 Nedskrivninger
- 10.3 Verdiendringer
- 10.4 Gevinst/tap

Sum av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst tap på ikke-finansielle eiendeler

11 Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer

- 11.1 Kredittap på utlån
- 11.2 Kredittap på garantier og ubenyttede rammekreditter
- 11.3 Kredittap på rentebærende verdipapirer

Sum kredittap på utlån, garantier og rentebærende verdipapirer

II Resultat før skatt fra videreført virksomhet

12 Skatt på resultat fra videreført virksomhet

III Resultat etter skatt fra videreført virksomhet

13 Resultat fra virksomhet under avvikling etter skatt

IV Resultat før andre inntekter og kostnader

14 Andre inntekter og kostnader

- 14.1 Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet
 - 14.1.1 Andre inntekter og kostnader knyttet til investeringer i egenkapitalinstrumenter
 - 14.1.2 Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger
 - 14.1.3 Øvrige andre inntekter og kostnader
 - 14.1.4 Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet
- 14.2 Andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet
 - 14.2.1 Andre inntekter og kostnader knyttet til investeringer i rentebærende verdipapirer
 - 14.2.2 Effektiv andel av gevinster og tap på sikringsinstrumenter i kontantstrømsikring
 - 14.2.3 Øvrige andre inntekter og kostnader
 - 14.2.4 Skatt på andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet

Sum andre inntekter og kostnader

15 Totalresultat for regnskapsåret

§ 4-2 skal lyde:

§ 4-2. *Balanse*

Balansen skal ha følgende oppstillingsplan:

EIENDELER

1 Kontanter og kontantekvivalenter

2 Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak

- 2.1 Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til virkelig verdi
- 2.2 Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost

Sum utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak

3 Utlån til og fordringer på kunder

- 3.1 Utlån og fordringer på kunder til virkelig verdi
- 3.2 Utlån og fordringer på kunder til amortisert kost

Sum utlån og fordringer på kunder

4 Rentebærende verdipapirer

- 4.1 Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi
- 4.2 Rentebærende verdipapirer til amortisert kost

Sum rentebærende verdipapirer

5 Finansielle derivater

6 Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter

7 Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

8 Eierinteresser i konsernselskaper

9 Immaterielle eiendeler

10 Investeringseiendom

11 Varige driftsmidler

- 11.1 Eierbenyttet eiendom
- 11.2 Andre varige driftsmidler

Sum varige driftsmidler

12 Andre eiendeler

- 12.1 Eiendeler ved utsatt skatt
- 12.2 Andre eiendeler

Sum andre eiendeler

13 Anleggsmidler og avhendingsgrupper holdt for salg

SUM EIENDELER

GJELD OG EGENKAPITAL

GJELD

14 Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak

- 14.1 Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til virkelig verdi
- 14.2 Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost

Sum innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak

15 Innskudd og andre innlån fra kunder

- 15.1 Innskudd og andre innlån fra kunder til virkelig verdi
- 15.2 Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost

Sum innskudd og andre innlån fra kunder

16 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

- 16.1 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til virkelig verdi
- 16.2 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost

Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

17 Finansielle derivater

18 Annen gjeld

19 Avsetninger

- 19.1 Pensjonsforpliktelser
- 19.2 Forpliktelser ved skatt
 - 19.2.1 Forpliktelser ved periodeskatt
 - 19.2.2 Forpliktelser ved utsatt skatt
- 19.3 Avsetninger på garantier og ubenyttede rammekreditter
- 19.4 Andre avsetninger

Sum avsetninger

20 Ansvarlig lånekapital

- 20.1 Ansvarlig lånekapital til virkelig verdi
- 20.2 Ansvarlig lånekapital til amortisert kost

Sum ansvarlig lånekapital

21 Fondsobligasjonskapital

- 21.1 Fondsobligasjonskapital til virkelig verdi
- 21.2 Fondsobligasjonskapital til amortisert kost

Sum fondsobligasjonskapital

22 Forpliktelser inkludert i avhendingsgrupper klassifisert som holdt for salg

SUM GJELD

EGENKAPITAL

23 Innskutt egenkapital

- 23.1 Selskapskapital
 - 23.1.1 Preferanseaksjekapital
 - 23.1.2 Aksjekapital/eierandelskapital
 - 23.1.3 Beholdning av egne aksjer/egenkapitalbevis
- 23.2 Overkursfond
- 23.3 Kompensasjonsfond
- 23.4 Fondsobligasjonskapital
- 23.5 Annen innskutt egenkapital

Sum innskutt egenkapital

24 Opptjent egenkapital

- 24.1 Fond for vurderingsforskjeller
- 24.2 Fond for urealiserte gevinster
- 24.3 Sparebankens fond
- 24.4 Gavefond
- 24.5 Utjevningfond
- 24.6 Annen egenkapital

Sum opptjent egenkapital

SUM EGENKAPITAL

SUM GJELD OG EGENKAPITAL

§ 4-3 skal lyde:

Når institusjonens forhold tilsier det, skal det i resultatregnskap og balanse foretas en ytterligere oppdeling i underposter. Det kan ikke tilføyes nye hovedposter eller foretas endringer av rekkefølgen av hovedpostene.

Hovedposter kan ikke slås sammen. Underposter skal slås sammen dersom sammenslåingen fører til et mer oversiktlig årsregnskap. Underposter kan bare slås sammen innenfor samme hovedpost. Poster i oppstillingsplanene som er slått sammen skal spesifiseres i noter.

Underposter i resultatregnskapet som gjelder andre inntekter og kostnader (post 14) kan ikke slås sammen.

Underposter i balansen som gjelder egenkapital (post 23 og 24) kan ikke slås sammen.

Nåværende § 4-5 oppheves.

§ 5-1 første ledd første punktum skal lyde:

Under resultatpost 1 føres alle renteinntekter fra eiendeler ført under eiendelspostene 1, 2, 3 og 4.

Nåværende § 5-1 første ledd annet punktum oppheves. Nåværende tredje punktum blir nytt annet punktum.

§ 5-1 annet ledd skal lyde:

Renteinntekter og lignende inntekter av tilgodehavender hos sentralbanker føres under resultatpost 1.1.

§ 5-2 første ledd første punktum skal lyde:

Under resultatpost 2 føres alle *rentekostnader* i forbindelse med forpliktelsene ført under gjeldspostene 14, 15, 16, 20 og 21.

Nåværende § 5-2 annet punktum oppheves. Nåværende tredje og fjerde punktum blir nye annet og tredje punktum.

§ 5-3 skal lyde:

§ 5-3 *Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester - Resultatpost 3*

Under resultatpost 3.2 føres gebyrer og provisjonsinntekter ved blant annet handel med verdipapirer og valuta, forsikringstjenester, mottatte formidlingsprovisjoner i forbindelse med forvaltning av lån for andre långiveres regning og formidling av lån, gebyrer ved betalingsformidling og depot- og forvaltningsgebyrer.

§ 5-4 skal lyde:

§ 5-4 *Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester - Resultatpost 4*

Under resultatpost 4 føres gebyrer og provisjonskostnader ved blant annet handel med verdipapirer og valuta og gebyr for betalingsformidling.

§ 5-5 skal lyde:

§ 5-5 *Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter - Resultatpost 6*

Resultatpost 6 omfatter gevinst/tap på transaksjoner med *finansielle instrumenter* og verdiendringer av disse.

Netto verdiendring i resultatpost 6.1 og 6.2 omfatter annet enn verdiendringer som føres som renteinntekter og tap i resultatpost 1 og 11.

Netto verdiendring i resultatpost 6.4 omfatter annet enn verdiendringer som føres som rentekostnader i resultatpost 2.

Nåværende § 5-6 oppheves.

Nåværende § 5-7 blir ny § 5-6 og skal lyde:

§ 5-6 Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer - Resultatpost 11

Under resultatpost 11 føres også kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer målt til virkelig verdi. Resultatpost 11 omfatter innbetalinger på tidligere konstaterte tap.

Ny § 5-7 skal lyde:

§ 5-7 Andre inntekter og kostnader – Resultatpost 14

Andre inntekter og kostnader omfatter inntekts- og kostnadsposter som ikke blir innregnet i resultatet slik det kreves eller tillates i IFRS, jf. IAS 1.7. Resultatpost 14.1 omfatter andre inntekter og kostnader som etter IFRS ikke vil bli omklassifisert til resultatet, jf. IAS 1.82A litra a). Resultatpost 14.1.1 omfatter verdiendringer på egenkapitalinstrumenter som regnskapsføres etter IFRS 9.5.7.5. Resultatpost 14.1.2 omfatter estimatendringer på ytelsesbaserte pensjonsordninger som regnskapsføres etter IAS 19.120 litra c).

Resultatpost 14.2 omfatter andre inntekter og kostnader som etter IFRS kan bli omklassifisert til resultatet, jf. IAS 1.82A litra b). Resultatpost 14.2.1 omfatter verdiendringer på renteinstrumenter som regnskapsføres etter IFRS 9.4.1.2A. Resultatpost 14.2.2 omfatter gevinster og tap på sikringsinstrumenter i kontantstrømsikring som regnskapsføres etter IFRS 9.6.5.11 litra b).

Nåværende § 5-8 oppheves.

Overskriften til kapittel 6 skal lyde:

Kapittel 6. Nærmere om poster i balansen

§ 6-1 skal lyde:

§ 6-1 Kontanter og kontantekvivalenter - Eiendelspost 1

Med kontantekvivalenter menes kortsiktige, svært likvide investeringer som lett kan omgjøres i kjente kontantbeløp og som har ubetydelig risiko for verdiendringer.

Nåværende § 6-2 og § 6-3 oppheves.

Nåværende § 6-4 blir ny § 6-2 som skal lyde:

§ 6-2 Utlån til og fordringer på kunder - Eiendelspost 3

Eiendelspost 3 omfatter utlån til og fordringer på kunder som ikke er kredittinstitusjoner.

Nåværende § 6-5 og § 6-6 oppheves.

Nåværende § 6-7 blir ny § 6-3 som skal lyde:

§ 6-3 Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak - Gjeldspost 14

Gjeldspost 14 omfatter enhver form for gjeld til kredittinstitusjoner og finansieringsforetak som ikke skal føres under gjeldspost 16, 20 eller 21.

Nåværende § 6-8 blir ny § 6-4 som skal lyde:

§ 6-4 Innskudd og andre innlån fra kunder - Gjeldspost 15

Tilpasning av regnskapsregler til IFRS

Gjeldspost 15 omfatter enhver form for gjeld til kunder som ikke skal føres under gjeldspost 14, 16, 20 eller 21.

Nåværende § 6-9 blir ny § 6-5 som skal lyde:

§ 6-5 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer – Gjeldspost 16

Gjeldspost 16 omfatter all gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer som ikke er ansvarlig lånekapital eller fondsobligasjonskapital.

Nåværende § 6-10 blir ny § 6-6 som skal lyde:

§ 6-6 Annen gjeld – Gjeldspost 18

Gjeldspost 18 omfatter skattetrekk, skyldig merverdiavgift og skyldig lønn og arbeidsgiveravgift.

Nåværende § 6-11 oppheves.

Nåværende § 6-12 blir ny § 6-7 som skal lyde:

§ 6-7 Avsetninger - Gjeldspost 19

Gjeldspost 19.4 omfatter avsetninger beregnet i samsvar med IAS 37.

Nåværende § 6-13 blir ny § 6-8 som skal lyde:

§ 6-8. Innskutt egenkapital - Egenkapitalpost 23

Egne aksjer/egenkapitalbevis føres på egenkapitalpost 23.1.3 til pålydende verdi.

Nåværende § 6-14 og § 6-15 oppheves.

Nåværende kapittel 7 oppheves.

Nåværende kapittel 8 Noteopplysninger blir nytt kapittel 7.

Nåværende § 8-1 blir ny § 7-1 som skal lyde:

§ 7-1 Alminnelig opplysningsplikt

Regnskapsloven § 7-15 første til tredje ledd, § 7-26, § 7-27 annet ledd, § 7-30, § 7-30a, § 7-31a, § 7-31b og § 7-32 gjelder med de unntak og tillegg som følger av bestemmelsene i dette kapittel. Opplysninger som nevnt i dette kapittel kan utelates når de ikke er av betydning for å bedømme institusjonens eller konsernets stilling og resultat. Det skal likevel alltid gis opplysninger som nevnt i §§ 7-5 og 7-7.

Ny § 7-2 skal lyde:

§ 7-2 Noteopplysninger i samsvar med IFRS

Det skal gis opplysninger i noter i samsvar med krav i IFRS. Følgende krav etter IFRS om opplysninger i noter til årsregnskapet kan likevel fravikes:

1. IFRS 13 under forutsetning av det gis opplysninger om virkelig verdi i samsvar med § 7-3
2. IFRS 15.113-128
3. IAS 19.135 litra c og IAS 19.145-147

Ny § 7-3 skal lyde:

§ 7-3 Opplysninger om virkelig verdi

For eiendeler og forpliktelser som måles til virkelig verdi skal det opplyses om:

1. De verdsettelsesmetodene og inndata som ble benyttet,
2. Det nivået innenfor hierarkiet for virkelig verdi der målingen av virkelig verdi i sin helhet er kategorisert,

3. Der målingen av virkelig verdi er kategorisert i nivå 2 eller 3, gi en beskrivelse av de verdsettelsesmetodene og inndata som er benyttet. Dersom det foreligger en endring i verdsettelsesmetode, skal foretaket opplyse om dette og begrunne endringen.

Nåværende §§ 8-1a til 8-10 fjerde ledd første punktum oppheves.

Nåværende § 8-10 fjerde ledd annet punktum til siste punktum blir ny § 7-4 som skal lyde:

§ 7-4 Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter

Aksjer, egenkapitalbevis og andeler i andre foretak ført under eiendelspost 6 skal spesifiseres etter foretak. Norske foretak skal angis med organisasjonsnummer. Spesifikasjonen skal omfatte de største postene og minst utgjøre 90% av institusjonens beholdning av henholdsvis aksjer, egenkapitalbevis og andeler. Det skal opplyses om balanseført verdi, virkelig verdi der slik verdi kan fastsettes, eierandel og antall aksjer i hvert foretak. Aksjer og egenkapitalbevis i finansforetak skal spesifiseres.

Nåværende §§ 8-11 til 8-19 oppheves.

Nåværende § 8-20 blir ny § 7-5 som skal lyde:

§ 7-5 Egenkapital

Regnskapsloven § 7-26 gjelder tilsvarende for institusjoner som har utstedt egenkapitalbevis.

Opplysninger som nevnt i regnskapsloven § 7-26 tredje ledd skal omfatte egenkapitalbevis eller aksjer som innehas av medlem av generalforsamling og foretaksforsamling.

I tillegg til opplysninger som nevnt i regnskapsloven § 7-27 annet ledd skal institusjoner som er morselskap opplyse om datterselskapers beholdning av aksjer og egenkapitalbevis utstedt av morselskapet.

Nåværende § 8-21 blir ny 7-6 og annet og tredje ledd skal lyde:

Ansvarlig kapital, jf. finansforetaksloven § 14-1, skal spesifiseres på egenkapital (ren kjernekapital), annen godkjent kjernekapital, ansvarlig lånekapital, annen tilleggskapital, samt på fradrag og tillegg.

Institusjonen skal offentliggjøre beregningsgrunnlaget, jf. finansforetaksloven § 14-2, for kredittrisiko fordelt på engasjementkategori, samt for markedsrisiko og operasjonell risiko.

Nåværende §§ 8-22 til 8-27 oppheves.

Nåværende § 8-28 blir ny § 7-7.

Nåværende § 8-29 oppheves.

Ny § 7-8 skal lyde:

§ 7-8 Sammenslåing av poster i oppstillingsplanen

Poster i oppstillingsplanene som er slått sammen etter § 4-3, skal spesifiseres. Det skal gis sammenligningsinformasjon i samsvar med kravene i IAS 1.

Nåværende § 8-30 blir ny § 7-9 som skal lyde:

Det skal opplyses om resultat før andre inntekter og kostnader som prosent av forvaltningskapitalen.

Nåværende kapittel 8A oppheves.

Nåværende kapittel 9 Delårsregnskap blir nytt kapittel 8.

Nåværende § 9-1 blir ny § 8-1 som skal lyde:

Tilpasning av regnskapsregler til IFRS

Det skal utarbeides delårsregnskap for hvert kvartal. Institusjoner som ikke er noterte institusjoner, jf. § 1-2 annet ledd, kan unnlate å utarbeide delårsregnskap for fjerde kvartal. For morselskap består delårsregnskapet av selskapsregnskap og konsernregnskap.

Nåværende § 9-2 oppheves.

Ny § 8-2 skal lyde:

§ 8-2 Innhold i delårsregnskap

Delårsregnskapet skal utarbeides i samsvar med IAS 34. Resultatregnskap og balanse skal minst angi hovedpostene i oppstillingsplanene, jf. §§ 4-1 og 4-2. Kravet i IAS 34.16A litra j) om å gi opplysninger om virkelig verdi på finansielle instrumenter, kan fravikes under forutsetning av at det gis opplysninger i samsvar med § 7-3.

Nåværende § 9-3 første til tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir ny § 8-3 første ledd.

Nåværende § 9-4 blir ny § 8-4.

Nåværende kapittel 10 Avsluttende bestemmelser blir nytt kapittel 9.

Nåværende § 10-2 oppheves.

Ny § 9-2 skal lyde:

For regnskapsåret 2019 kan institusjoner som utarbeider konsernregnskap etter denne forskrift § 1-4 første ledd bokstav b unnlate å omarbeide sammenligningstall. Tilsvarende gjelder institusjoner som utarbeider selskapsregnskap etter denne forskrift § 1-4 annet ledd bokstav b.

Institusjoner som utarbeider konsernregnskap etter denne forskrift § 1-4 første ledd bokstav b og/eller selskapsregnskap etter denne forskrift § 1-4 annet ledd bokstav b skal ved førstegangs anvendelse av krav i IFRS gi opplysninger som følger av overgangsreglene i den enkelte IFRS-standard. I tillegg skal det i noter forklares hvordan overgangen fra tidligere anvendte prinsipper har påvirket institusjonens rapporterte finansielle stilling. Det skal gis en avstemming av institusjonens egenkapital pr. 31. desember 2018 mot institusjonens egenkapital 1. januar 2019 som setter brukere i stand til å forstå de vesentligste justeringene i balanseoppstillingen.

Ikrafttreden

Endringene trer i kraft med virkning for regnskapsår påbegynt 1. januar 2019 eller senere.

II.

Forskrift 21. desember 2004 nr. 1740 om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner oppheves.

Forskriften oppheves med virkning fra 1. januar 2019.

